

u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar av betänkandet Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (SOU 2025:8)

I SOU 2025:8 föreslås att ett nationellt centrum för skoltrygghet mot mobbning bör organiseras, exempelvis som ett särskilt organ vid Skolforskningsinstitutet eller Skolverket. Ett sådant centrum skulle, enligt utredningen, utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, kunna genomföra kartläggningar och föreslå utvecklingsinsatser för den svenska skolan. Skolforskningsinstitutet avstyrker förslaget att ett nationellt centrum för skoltrygghet bör organiseras inom ramen för institutet då aktiviteterna som föreslås för det nationella centrumet inte faller inom ramen för vårt uppdrag.

Enligt Skolforskningsinstitutets instruktion är vårt huvudsakliga uppdrag att bidra till att de verksamma inom skolväsendet ges goda förutsättningar att planera, genomföra och utvärdera undervisningen med stöd av vetenskapligt underbyggda metoder och arbetssätt. Institutet ska göra systematiska och andra forskningssammanställningar med god vetenskaplig kvalitet, och presentera resultaten på ett sätt som är användbart för de verksamma inom skolväsendet. Institutet anser också att ett nationellt centrum för skoltrygghet riskerar att flytta fokus till en specifik skolfråga, istället för att ta hänsyn till lärares behov av forskningsbaserad kunskap generellt.

I SOU 2025:8 föreslås att skollagen ska ändras, och tydliggöra att det är rektorns ansvar att upprätthålla trygghet och studiero i skolmiljön. I utredningen lyfter man fram vikten av att rektorn gör en nulägesanalys

av klassrums- och skolklimatet och att ett positivt skolklimat förutsätter ett kontinuerligt och systematiskt arbete som leds av rektor. Åtgärder för att uppnå studiero ska anpassas utifrån rådande klimat.

Skolforskningsinstitutet anser att det kan behövas mer vägledning för rektorer i hur studieron ska uppnås, utifrån observationer av klassrum och nulägesanalyser. En systematisk översikt som sammanställer resultat från studier som utvärderat olika skolövergripande program med syfte att främja studiero kan vara en väg att gå, för att bidra till ett svar på frågan hur rektors kvalitetsarbete kan utformas.

I SOU 2025:8 föreslås att skollagen ska ange att undervisningen både bestäms och leds av läraren. Läraren är dock även fortsättningsvis skyldig att informera och samarbeta med vårdnadshavare och ge elever inflytande. I SOU 2025:8 föreslås också att Skollagen ska ange att vårdnadshavare i begränsad omfattning ska erbjudas möjlighet till inflytande över sitt barns utbildning. Skolforskningsinstitutet vill betona att den forskning som institutet har tagit del av tydligt lyfter vikten av samverkan mellan personal, vårdnadshavare och barn/elever. Ett nära samarbete med vårdnadshavare verkar vara särskilt angeläget för elever med utländsk bakgrund (Skolforskningsinstitutet, 2023). I det relationsstärkande arbetet är det viktigt att fokusera på och ta fasta på elevernas positiva egenskaper och förmågor (Skolforskningsinstitutet, 2021).

Skolforskningsinstitutet. *Främja studiero i klassrummet – lärares ledarskap*. Systematisk forskningssammanställning 2021:02. Solna: Skolforskningsinstitutet. ISBN: 978-91-985317-0-1

Skolforskningsinstitutet. *Språkutveckling och social inkludering. Att stödja barn med ett annat modersmål än svenska i förskola och förskoleklass*. Skolforskningsinstitutet sammanfattar och kommenterar 2023:01. Solna. Skolforskningsinstitutet. ISSN 2003-3664

I detta ärende har direktör Christina Månberg beslutat efter föredragning av kanslichef Maria Edholm Oscarson.

För Skolforskningsinstitutet

Christina Månberg, Direktör